

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Γ'.

Ὅν ἴσσι περὶ τοῦ ἄν. θεοκίρου κ-θραπτοῦ
βουλεύσασθε ἢ περὶ παιδείας καὶ κῆτος καὶ
τῶν αὐτοῦ οἰκείων. (Πλάτ. Θεάγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1881

θήσεται ἐν τῷ προσεχεῖ τεύχει μετὰ τῶν πρακτικῶν τῶν γενικῶν συνελεύσεων, καθόσον νῦν ἕνεκεν ἐλλείψεως χρηματικῶν μέσων ἐπαρκῶν ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου νὰ δημοσιευθῇ διὰ τοῦ παρόντος τεύχους τοῦ «Πλάτωνος» μόνον ἡ λογοδοσία τοῦ ταμίου καὶ ἡ ταύτη συναφῆς ἐκθέσις τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας· τοῦτο δὲ πρὸς φωτισμὸν τῶν τε ἐταίρων καὶ τῶν συνδρομητῶν τοῦ «Πλάτωνος», καθόσον ἡ λογοδοσία ἀφορᾷ καὶ εἰς τὰ τῆς διαχειρίσεως τούτου καὶ καθόσον ἀμφότεροι καταβάλλουσι φιλοτίμως τὸν ὀβολὸν των πρὸς συντήρησιν τοῦ τε Συλλόγου καὶ τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ, ὑπὲρ οὗ ἐνδιαφέρονται οὐ μόνον οὗτοι, ἀλλὰ καὶ οἱ εὐεργέται οἱ ἀδρὰ χρήματα καταβαλόντες πέρυσιν πρὸς συντήρησιν καὶ διάδοσιν τοῦ «Πλάτωνος».

Λ Ο Γ Ο Δ Ο Σ Ι Α

τοῦ ταμίου

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ.

Ἀναγνωσθεῖσα τὴν 15ην Αὐγούστου 1880 ἐν τῇ β' γενικῇ συνελεύσει τῶν ἐταίρων τοῦ Ἑλληνικοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου (ἐν τῷ Βαρβακείῳ Αὐκείῳ).

Κύριοι Συνάδελφοι,

Ἐκ τῆς ἀναγνωσθείσης πρὸ μικροῦ ἐκθέσεως τοῦ κ. προέδρου ἐπληροφόρηθητε περὶ τῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ καθ' ἡμᾶς συλλόγου· ἐμοὶ δὲ, ὡς ταμίας ἀπόκειται, ἵνα ἐκθέσω τὰ τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως οὐ μόνον τοῦ συλλόγου, ἀλλὰ καὶ τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος ὃ «Πλάτων».

Εἰ καὶ τὸ καταστατικὸν δὲν ἀναφέρει τι περὶ ταμιακῆς λογοδοσίας κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἐπὶ τῆς ταμειίας ὅμως τοῦ μακαρίτου Βουκύδου ἀνεγνώσθη τὸ πρῶτον ἰσολογισμὸς· διαδεχθεὶς δ' αὐτὸν ἀποθανόντα κατὰ τὸ 1876, προσέθηκα κατὰ τὴν λογοδοσίαν μου (ὅπερ καὶ οἱ διάδοχοι ταμίαι ἠκολούθησαν ἕκτοτε) καὶ ἀνάλυσιν τοῦ ἰσολογισμοῦ χάριν πλείονος σαφηνείας καὶ κατανοήσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, καθ' ὅσον ἐκ τοῦ ἰσολογισμοῦ καὶ μόνου, περιέχοντος τὸν τίτλον τῶν μερίδων καὶ

ἐν συνόλῳ τὰς ποσότητας τῆς τε χρεώσεως καὶ πιστώσεως, δὲν εἶναι τόσον εὐκόλον εἰς ἕκαστον νὰ ἐννοήσῃ τὰ οἰκονομικὰ οἰουδήποτε σωματοῦ (α).

Ὁ διαχειριζόμενος, κύριοι, ἀλλοτρίαν περιουσίαν καὶ μάλιστα σωματοῦν, φέρει μεγίστην εὐθύνην, ἀδιάφορον, ἐὰν διεχειρίσθῃ ὀβολόν, ἢ μυριάδα ἢ δεκαλίονιον, διότι ἡ εὐθύνη πάντοτε εἶναι μία καὶ ἡ αὐτή.

Ὅπως δὲ παραστήσω ὑμῖν ὡς ἐν κατόπτρῳ τὸν κύκλον τῶν ταμειακῶν ἐργασιῶν, ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τούτῳ τὴν ὑμετέραν προσοχήν.

Γινώσκετε κάλλιστα ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βιβλίου, ὅτι εἰσπράττει τις, ἵνα δαπανᾷ συνεπῶς καὶ τὸ ταμεῖον δὲν θὰ παραστήσω οὔτε πλήρες, οὔτε κενόν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ διαχείρισις τοῦ περιοδικοῦ ὁ «Πλάτων» ἐτηρήθη ἰδιαιτέρως, πρῶτον ποιήσομαι σύντομον ἀνάλυσιν τοῦ γεν. ἰσολογισμοῦ τῶν τε ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ συλλόγου καὶ δεύτερον τοῦ περιοδικοῦ.

Κατὰ τὴν 14ην Αὐγούστου 1879 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον μετρητῶν ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ συλλόγου, ὅπερ καὶ παρέλαβον μετὰ τῆς λοιπῆς περιουσίας παρὰ τοῦ προκατόχου μου κ. Κωτσάκη δραχ. 842 καὶ 57. (6)

Εἰσπράχθησαν δὲ καθ' ὅλην τὴν Ζ'. περίοδον δραχμαὶ 4,896 καὶ 82. Ἦτοι α'.) ἐκ τακτικῶν συνδρομῶν (αἵτινες καὶ παρέχουσι τὴν μεγαλη-

(α) Ἐδημοσιεύθη καὶ συνοπτ. κατάστασις τοῦ ταμείου τοῦ τε συλλόγου καὶ τοῦ περιοδικοῦ τῆς ἀ. ἑξαμηνίας τῆς Ζ'. περιόδου (ὄρα περιόδ. ὁ «Πλάτων»).

(6) Παρὰ τοῦ κ. Κωτσάκη παρέλαβον διὰ πρωτοκόλλου (ὑπ' ἀριθ. 5 τῆς 4ης 76ρίου 1879) τὰ ἑξῆς.

1 ὁμολογίαν τοῦ ἔθν. δανείου τῶν 26,000,000 φρ. ὑπολογισθεῖσαν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ἀγορᾶς ἀντὶ δραχ.	485,52
3 ὁμολογίας τοῦ ἔθν. δανείου τῶν 6,000,000 δραχ. ὑπολογισθείσας εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ἀγορᾶς ἀντὶ δραχ.	288,—
4 ὁμολογίας τοῦ ἔθν. δανείου τῶν 4,0000,000 φρ. ὑπολογισθείσας εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ἀγορᾶς ἀντὶ δραχ.	1,071,—
1 ὁμολογίαν τῆς Γεν. Πιστωτικῆς Τραπεζῆς (καθιερωμ. διὰ τὸν Μαραθέσιον ἀγῶνα) δραχ.	4,000,—
5 ἔντοκα γραμμ. τοῦ δημοσίου (ἐπὶ 8 ταῖς 0/0) ἐν ὄλῳ δρ. καὶ μετρητὰ	7,646,57 842,57
	44,333,66
Ἀφαιρέσει τοῦ κεφαλαίου τῶν διαγωνισμάτων δραχ.	2,500,—
ὑπῆρχε τὴν 14ην Αὐγούστου 1879 καθαρὰ περιουσία τοῦ συλλόγου δραχμ.	8,833,66

τέραν καὶ σταθερωτέραν συνάμα πρόσοδον)	δρ. 2,903,20
β'.) ἐξ ἐκτάκτων συνδρομῶν	» 1,037.77
γ'.) ἐκ δικαιωμάτων ἐγγραφῆς	» 68.—
δ'.) ἐκ τόκων	» 856,30
ε'.) ἐξ ὑπερτιμήσεως ἐκποιηθεισῶν ὁμολογιῶν . .	» 29.—
καὶ ς'.) ἐξ ἀνταλλαγῆς νομισμάτων	» 2.55
	4,896,82

Ἐδαπανήθησαν δὲ εἰς μισθὸν τοῦ εἰδικοῦ γραμματέως, τοῦ ὑπηρετοῦ, εἰς ταχυδρομικά, εἰς ἐκτυπωτικά πρακτικῶν ἐκτάκτων καὶ γεν. συνελεύσεων, εἰς χαρτόσημα, εἰς δημοσίευσιν ἐγκυκλίων, προσκλητηρίων, καταστατικοῦ τοῦ μετοχικοῦ ταμείου, γραφικὴν ὕλην, ἀμοιβὴν κριτῶν τοῦ Νικοδημείου ἀγῶνος, εἰς περιθάψεις οἰκογενειῶν ἀποβιωσάντων ἐταίρων, εἰς συνδρομὴν τοῦ περιοδικοῦ «Πλάτωνος» καὶ εἰς ἄλλα τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυτα ἔξοδα ἐν ὄλῳ δρ. 3,627,86.

Κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τὰ μὲν ἔσοδα ἔπρεπε ν' ἀνέλθωσιν εἰς δραχ. 6,200, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 1575.

Ἄλλ' ἢ μὲν ἐλάττωσις τῶν ἐσόδων προῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐλήφθη εἰσέτι ἢ τοῦ ὑπουργείου τῆς ἐκπαιδεύσεως συνδρομὴ ὡς καὶ τινῶν ἄλλων ἐλευθερίων ἀνδρῶν, ἢ δὲ ὑπέροβασις ἐκ τοῦ ὅτι ἢ γεν. συνέλευσις ἐκ βεβιασμένης ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ παρέλειψε νὰ περιλάβῃ ἐν αὐτῷ ποσόν τι διὰ τὸ περιοδικὸν ὡς καὶ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν πρακτικῶν τοῦ συλλόγου· διὸ καὶ ἠναγκάσθημεν νὰ ζητήσωμεν διὰ τὴν περιπλέον δαπάνην ἐκτακτον πίστωσιν ὑπὸ τῆς εἰδ. συνελεύσεως.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω καθαρῶν ἐσόδων, εἰσεπράχθη τὸ ἀντίτιμον 4 ὁμολογιῶν τοῦ ἔθν. δανείου τῶν 4 ἑκατομμυρίων φράγκων καὶ 1 τῶν 26, διότι ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ἕτοιμον ποσόν τι ἐκ 1500 δραχμῶν διὰ τὸν νικῆσοντα ἐν τῷ Νικοδημείῳ ἀγῶνι συγγραφέα, ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπῆρξε καὶ αὐθις ἀγῶνος ὁ ἀγῶν, κατεθέσαμεν ἐντόκως ἐν τῇ γεν. Πιστωτικῇ Τραπεζῇ τὸ ῥηθὲν κεφάλαιον ἐπ' ἐνόματι τοῦ διαγωνίσματος, καθ' ὅσον ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἠνωμένον μετὰ τῆς ὅλης περιουσίας τοῦ συλλόγου.

Ὁμοίως εἰσεπράχθη καὶ τὸ ἀντίτιμον τῶν ἐντόκων γραμματίων· ἐκ δὲ τῆς μετατροπῆς τοῦ κεφαλαίου (καὶ τῶν τόκων) εἰς ὁμολογίας τοῦ ἔθν. δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων φράγκων καὶ τῆς ἀγορᾶς μιᾶς ὁμολογίας τοῦ ἔθν. δανείου τῶν 10 ἑκατομ. φρ. προῆλθεν αὐξήσις δραχ. 1,279 καὶ 85)00, αἵτινες δὲν φαίνονται μὲν ἐν τῷ ἰσολογισμῷ, οὐχ ἦττον μετὰ

τὴν κλήρωσιν τῶν ὁμολογιῶν θὰ ληφθῆ ἡ ἀρχικὴ ἀξία τῆς ὁμολογίας φρ. 500 καὶ οὐχὶ ἡ τῆς ἀγορᾶς (α).

Ἡ τοιαύτη δὲ μετατροπὴ ἐγένετο συνεπείᾳ ἀποφάσεως εἰδ. συνελεύσεως, διότι βεβαίως δὲν ἦτο σύμφορον νὰ μένη ὀλόκληρος σχεδὸν ἡ περιουσία τοῦ συλλόγου πρὸς 4 ταῖς 9) εἰς ἔντοκα γραμμάτια, ἀφοῦ ὑπῆρχον καὶ ἕτεροι τρόποι ἐπωφελοῦς διαθέσεως.

Τέλος πλὴν τῶν 2,500 δραχμῶν, αἵτινες εἰσι προωρισμένοι διὰ τὰ διαγωνίσματα Νικοδήμου καὶ Μαραθέως καὶ ἀποτελοῦσιν ἴδιον κεφάλαιον ὅλως ἀνεξάρτητον τῆς περιουσίας τοῦ συλλόγου, ἡ ὅλη καθαρὰ περιουσία τοῦ συλλόγου μέχρι τῆς 14ης αὐγούστου 1880 ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς παλαιᾶς (μὴ ὑπολογιζομένης τῆς ρηθείσης ὑπερτιμῆσεως) ·· 10,048,30.

συνισταμένας ἐξ 7 ὁμολογιῶν τοῦ ἔθν. δανείου τῶν 6 ἑκατ. δρ.	688.—
ἐκ 1 ὁμολογ. » » » » 10 » φρ.	237.75
» 17 » » » » 60 » »	8,282.40
καὶ ἐκ μετρητῶν ······	840.15

Τὸ ὅλον δραχ. 10,048.30

Ἐξ αὐτῶν ἄς ἀφαιρεθῆ ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ἥμισυ ποσόν, τ. ἔστι δρ. 5,024 καὶ 15, αἵτινες νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς τὸ πρῶτον ἀποθεματικὸν κεφάλαιον τοῦ μετοχικοῦ ταμείου τῶν διδασκάλων, τὸ δ' ἕτερον νὰ μένη ὡς κεφάλαιον τοῦ συλλόγου.

Εἶπον, κύριοι, ὅτι πρέπει ν' ἀφαιρεθῆ τὸ ἥμισυ τοῦ καθαρῶν κεφαλαίου τοῦ συλλόγου, διότι, ἄς μοι ἐπιτραπῆ νὰ εἶπω, ὅτι εὐρίσκομαι ἐν διαφωνίᾳ πρὸς τοὺς φρονιῦντας, ὅτι πρέπει ἐν τῇ διαιρέσει τῶν κεφαλαίων νὰ ληφθῆ ἀμέσως τὸ ἀπ' ἀρχῆς τῆς συστάσεως τοῦ συλλόγου μέχρι τοῦδε ἀνάλογοῦν ἐκ τῶν ὅλων εἰσπράξεων χρηματ. ποσόν.

Καλὸν θὰ ἦτο, εἰάν ἀνέκαθεν ἐτηρεῖτο τοῦτο, ἀλλ' ἀφοῦ δὲν ἐγένετο κατ' ἔτος ὁ μερισμὸς τῶν εἰσπράξεων, συμφώνως πρὸς τὸ καταστατικόν,

(α) Αἱ μὲν 17 ὁμολογίαι τοῦ ἔθν. δανείου τῶν 60 ἑκατομ. φράγκων ἠγοράσθησαν διὰ δραχμὰς ἐν ὄλῳ 8,282 καὶ 40. (τ. ἔστι 435 φρ. ἢ δρ. 487 καὶ 20) ἐνῶ μετὰ τὴν κλήρωσιν αὐτῶν θὰ ληφθῆ κεφάλαιον ἐκ δρ. ἐν ὄλῳ 9,520 (λογιζ. φρ. 500 ἢ δρ. 560 ἐκάστη). Θὰ ἐπέλθῃ δὲ ὠφέλεια δρ. 1,237 καὶ 60.

Ἡ δὲ τῶν 10 ἑκατ. φρ. ὁμολογία ἠγοράσθη ἀντὶ δρ. 237 καὶ 75, ἐνῶ μετὰ τὴν κλήρωσιν θὰ ληφθῆ ποσόν δρ. 280, ἧτοι περιπλέον δρ. 42 καὶ 25.

(1,237,60 + 42,25 = 1279 καὶ 85).

Ἡ τοιαύτη δὲ ὑπερτίμησις ἢ διαφορά δύναται νὰ θεωρηθῆ καὶ ὡς πραγματικὴ ἐν τῇ διαιρέσει τοῦ κεφαλαίου τοῦ συλλόγου.

καὶ τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ μετοχικὸν ταμεῖον χρῆμα ἐδαπανᾶτο εἰς αὐτάς τὰς ἀνάγκας τοῦ συλλόγου, εἶναι ἄδικον, νομίζω, νὰ ληφθῆ σήμερον δόλοκληρον τὸ κεφάλαιον.

Ἄς προστεθῆ εἰσέτι εἰς τὸ ἐκ δραχμῶν 5,024 καὶ 15 κεφάλαιον καὶ τὸ ἥμισυ τῶν εἰσπραχθέντων κατὰ τὴν λήγουσαν ἤδη περίοδον ἀναλογοῦν ποσόν, εἰ καὶ κατὰ τὴν κρίσιν μου ἀνάγκη νὰ προστεθῆ ἀφ' ἐνὸς ἢ ὑπερτίμησις τῶν δοθησομένων εἰς τὸ μετοχ. ταμεῖον ὁμολογιῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ν' ἀφαιρεθῶσι καὶ αἱ εἰς οἰκογενείας ἐταίρων δοθεῖσαι περιθάλψεις.

Διὰ τὸ ὑπόλοιπον δὲ ἄς χρεωθῆ ὁ σύλλογος ἀτόκως, διότι εἶναι ἄδικον, νομίζω, νὰ καθιερωθῆ ἀπὸ τοῦδε τοιαύτη τις ἀφαίμαξις, δυναμένη νὰ ἐπιφέρῃ καὶ τὴν ἐντελῆ ἀποξήρανσιν τῆς ἀρχικῆς πηγῆς, ἣτις εἶναι αὐτὸς ὁ σύλλογος (α).

Ἄς ἡλικιωθῆ καὶ ἄς προδεύσῃ πρῶτον τὸ τέκνον καὶ εἶτα ἄς θυσιασθῆ, ἂν κριθῆ εὐλογον, ἡ μήτηρ.

Τοῦ λόγου δ' ὄντος περὶ ταμεῖου μετοχικεῦ τῶν διδασκάλων, θεωρῶ λυσιτελές, κύριοι, ὅπως ἐν τῇ πανδήμῳ ταύτῃ ἡμέρᾳ ὑποδείξω ὀλίγα τινὰ, ἀφορῶντα τὰς τε προκαταρκτικὰς καὶ μελλούσας αὐτοῦ ἐργασίας.

Α'.) Ἄς ἐκλεχθῆ ἡ κατάλληλος διαχειριστικὴ ἐπιτροπεία, συνισταμένη ἐκ προσώπων εἰδικῶν, τιμίων, εὐυπολήπτων καὶ δραστηρίων.

Β'.) Ἄς καταβληθῆ πραγματικὴ ἐνέργεια ἐν ταῖς προκαταρκτικαῖς ἐργασίαις.

Γ'.) Ἄς τηρῶνται ἀκριβῶς καὶ ἀμερολήπτως αἱ διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ταμεῖου.

(α) Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ συλλόγου μέχρι τῆς 4ης Αὐγούστου 1880 εἰσπραχθησαν τὰ ἑξῆς ποσά.

Κατὰ τὴν α' προκαταρκτ. ἑξαμηνίαν τοῦ

ἔτους	1873	εἰσπραχ. ὀρ.	2,000.—	Πρακτ. Α'.	ἔτους	σελ.	13
» τὸ ἔτος	1873—1874	»	»	3,557.70	» Β'	»	21
»	»	»	»	3,045.05	» Γ'	»	15
»	»	»	»	2,232.45	» Δ'	»	17
»	»	»	»	2,793.95	» Ε'	»	16
»	»	»	»	6,784.95	» ς'	(» Πλατ. τόμ. Α'.	σελ. 320)
»	»	»	»	4,639.32	» Ζ'	»σελ. 16	λογοδ. ταμ.
»	»	»	»	4,896.82	» Η'	» (λογοδ. ταμείου).	

29,920,24

Δ'.) Ἴνα ἐρμηνευθῶσι δι' ἰδιαιτέρων ὁδηγιῶν τὰ τυχόν δυσκατάληπτα ἄρθρα τοῦ καταστατικοῦ, ἵνα μὴ ποτε ἐπέλθωσι διαφωνίαι καὶ ἔριδες.

Ε'.) Ἴνα κατατίθηνται εἰς τὸ ταμεῖον ἐγκαίρως τὰ χρηματικὰ ποσὰ τῶν μετόχων, ἵνα καὶ αὐτὸ ἀπροσκόπτως λειτουργῇ καὶ οἱ μέτοχοι μὴ ἐπιβαρύνωνται διὰ πληρωμῆς τόκων κλπ.

ς'.) Ἴνα ἐννηήτῳσι πάντες οἱ διδάσκαλοι τὸν εὐεργετικὸν σκοπὸν τοῦ ταμείου καὶ ἄς σπεύσωσι νὰ ἐγγραφῶσιν ὡς μέτοχοι.

Ζ'.) Ἴνα τοποθετῆται ἀσφαλῶς καὶ ἐπωφελῶς τὸ χρῆμα.

Η'.) Ἴνα ἐπιδιώκῃται πάντοτε ἡ αὐστηρὰ οἰκονομία ἐν ταῖς δαπάναις, ἀρχομένη ἀπὸ τούδε.

Ἡ ἀκριβὴς τήρησις τούτων ἀπάντων, δύναται σὺν τῷ χρόνῳ νὰ προαγάγῃ τὸ ἑταιρικὸν τοῦτο ταμεῖον εἰς βαθμὸν τελειότητος, ἐνῶ ἢ μὴ ἐφαρμογὴ τῶν συνοπτικῶν τούτων κανόνων, δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ναυάγιον, ὅπερ πάντες ἀπευχόμεθα.

Περαίνων τέλος τὰς ὀλίγας ταύτας περὶ ταμείου παρατηρήσεις μου, ὑπομιμνήσκω ὑμῖν, ὅτι τὰ τοιαῦτα μετοχικὰ ταμεῖα, ἵνα προοδεύσωσι, πρέπει νὰ εἰσπράττωσι πολλὰ καὶ νὰ δαπανῶσιν ὀλίγα.

Ἦδη εἰσέρχομαι εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς διαχειρίσεως τοῦ περιοδικοῦ ὃ «Πλάτων».

Τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ὄργανον τοῦ ἡμετέρου συλλόγου, εἰ καὶ δὲν εἶναι ἐπαρκὲς εἰσέτι εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, οὐχ ἤττον ἐβεελτιώθη κατὰ τι.

Ἰπόλοιπον μετρητῶν, ἢ ἄλλην τινὰ περιουσίαν δὲν εἶχε, κύριοι, τὸ περιοδικόν, ὅτε ἀνέλαβον τὰ τοῦ ταμῖα καθήκοντα, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ὤφειλε τῷ συλλόγῳ δραχ. 587 καὶ 15)00 καὶ ἀπητούντο πρὸς ἔκδοσιν 4 ἔτι φυλλαδίων πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Α'. τόμου πλέον τῶν 1000 δραχμῶν! (α).

Κατὰ τὴν λήγουσαν ἤδη Ζ'. συλλογικὴν περίοδον εἰσεπράχθησαν μὲν ἐν ὅλῳ δραχμαί 3,149,05.

Ἦτοι ἐκ τακτικῶν συνδρομῶν δρ. 1,685,40.

Καὶ ἐξ ἐκτάκτων » » 1,463,65.

Τὸ ὅλον 3,149,05.

Ἐδαπανήθησαν δὲ εἰς ἀμοιβὴν διευθυντοῦ καὶ συγγραφέων, εἰς ἐκτυπωτικά, τυπογραφ. χάρτην, ταχυδρομικά, μισθὸν διεκπεραιωτοῦ, ἐκτύπωσιν

(α) Ὅρα περὶ τούτου καὶ τὴν ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1879 ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτῆς ἐπιτροπείας.

ἀγγελιῶν, γνωστοποιητηρίων κλπ. ἐν ὄλῳ δραχ. 4,228 καὶ 74, τούτέστιν ἐδαπανήθησαν περιπλέον δραχμαὶ 1079 καὶ 69, καταβληθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ταμείου τοῦ συλλόγου.

Κατὰ τὸν προϋπολογισμόν τὰ μὲν ἔσοδα ὠρίσθησαν εἰς δραχμάς 4,500, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δρ. 4,350.

Ἄλλ' ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐσόδων ὡς καὶ ἡ καθ' ὑπέρβασιν δαπάνη εὐλόγως δικαιολογεῖται.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δι' 9 φυλλάδια ἐξ 25 1/2 ἐν συνόλῳ τυπογραφύλλων ἐδαπανήθησαν ἐν γένει δραχμ. 3,329 καὶ 45, ἐνῶ κατὰ τὴν λήξασαν περίοδον διὰ 13 φυλλάδια ἐκ 35 1/2 τυπογραφ. φύλλων ἐδαπανήθησαν δρ. 4,228 καὶ 74· ἐννοεῖται δὲ, ὅτι ἐν τῇ δαπάνῃ τῶν δρ. 4,228 καὶ 74 ἐμπεριέχονται οὐ μόνον ἅπαντα ἐν γένει τὰ πρὸς ἐκδοσιν ἔξοδα, ἥτοι ἐκτυπωτικά, ἀμοιβὴ διευθυντοῦ, συγγραφέων, ταχυδρομικὰ καὶ μισθὸς διεκπεραιωτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκτύπωσις ἀγγελιῶν καὶ προσκλητηρίων κλ.

Τὴν διαφορὰν εὐκόλως δύναται τις νὰ ὑπολογίση.

Προέβη δὲ εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην τὸ διοικητ. συμβούλιον, διότι καὶ ἡ ἐπιτροπεία τοῦ περιοδικοῦ καὶ πολλοὶ τῶν ἐταίρων καὶ συνδρομητῶν ἀπήτησαν τοῦτο.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας λοιπὸν συνεπληρώθη ὁ Α'. τόμος καὶ ἐξεδόθησαν καὶ 10 φυλλάδια ἐκ τοῦ Β', ὥστε 2 καὶ μόνον ὑπολείπονται πρὸς συμπλήρωσιν καὶ τοῦ Β'. τόμου, ἅτινα θὰ ἐκδόσωσιν οἱ διαδεξόμενοι ἡμᾶς.

Τέλος ὑπάρχουσι διὰ τὸ μέλλον ὡς ἰδιαιτέρα περιουσία τοῦ περιοδικοῦ ἐκ μὲν τοῦ Α'. τόμου σώματα 62, ἐκ δὲ τοῦ Β'. 195· προσέτι δὲ καὶ ἱκανὰ φυλλάδια διαφόρους φέροντα ἀριθμούς, ὡς ἐκ τῆς ἐπιστροφῆς καὶ τῆς ἐν τοῖς ταχυδρομείοις ἀπωλείας.

Ἀπέφυγον, κύριοι, τὰς λεπτομερείας, διότι αὗται ἐκτεθήσονται τῇ ἐξελεγκτ. ἐπιτροπείᾳ· οὐχ ἦττον κρίνω καλὸν, ἵνα γνωστοποιήσω ὑμῖν, ὅτι συνετάχθησαν ἐπὶ τούτῳ πίνακες, περιέχοντες τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ καταβαλόντος ἐταίρου ἢ συνδρομητοῦ, τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐκδοθείσης ἀποδείξεως, τὴν αἰτίαν τῆς πληρωμῆς καὶ τέλος τὸ καταβληθὲν ποσόν.

Ἄλλὰ καὶ διὰ τὰς ἐν γένει δαπάνας συνετάχθησαν ὅμοιοι πίνακες, περιέχοντες τὸ ὄνομα τεπώνυμον τοῦ λαβόντος, τὴν αἰτίαν τῆς πληρωμῆς, τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐντάλματος καὶ τὸ χρημ. ποσόν.

Οἱ πίνακες δ' οὗτοι (δημοσιευθησόμενοι μετὰ τῆς ὅλης λογοδοσίας) παριστῶσιν ἐν συνόψει αὐτὰ τὰ ἐπίσημα τοῦ συλλόγου βιβλία καὶ ἀποτελοῦσι τὸ ὅλον ἐτήσιον ποσὸν τῶν τε ἐσόδων καὶ ἐξόδων, τὸ ἐμφαινόμενον ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τοῦ τε συλλόγου καὶ τοῦ περιοδικοῦ.

Εἶθε δὲ καὶ οἱ μέλλοντες ταμίαι ἀκολουθήσωσι τὸ μέτρον τοῦτο τῆς δημοσιεύσεως ἐτησίων πινάκων, καθ' ἕσον ἔχων ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ ὁ ἑταῖρος ἢ καὶ ὁ συνδρομητῆς τοιούτους σχετικούς πίνακας, α'.) θὰ πείθεται, ὅτι τῷ ὄντι ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ ποσὸν, ὅπερ καὶ εἰς τὴν εἰς χεῖράς του ἀπόδειξιν περιέχεται, β'.) ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῆς ἀποδείξεως θὰ ἔχη αὐτοὺς τοὺς πίνακας ὡς μαρτύριον τῆς καταβληθείσης συνδρομῆς του καὶ γ'.) προλαμβάνεται πᾶσα ἐνδεχομένη κατάχρησις.

Εὐτυχῶς, κύριοι, κατὰ τὴν συλλογικὴν ταύτην περίοδον, τῇ βοήθειᾳ ἐντύπων γνωστοποιητηρίων, ἀπεφύγαμεν ἀδιέξοδον λαβύρινθον, ἥτοι τὴν ἐκ τῶν προτέρων ἐκδόσιν καὶ ἀποστολὴν ἀποδείξεων, διότι οἱ πλείστοι τῶν ἑταίρων, λαβόντες τοιαύτην πρόσκλησιν, ἔσπευσαν νὰ πέμψωσιν ἐγκαίρως τὰς συνδρομὰς των, ἐνῶ ἄλλοτε, ὡς ἐνθυμείσθε, ἐξεδίδετο πληθὺς προεξωφλημένων ἀποδείξεων, χωρὶς νὰ γινώσκη οὔτε τὸ γραφεῖον τοῦ συλλόγου, οὔτε τὸ συμβούλιον, οὔτε τέλος καὶ αὐτὸς ὁ ὑπεύθυνος ταμίας τὴν τύχην αὐτῶν !

Ὅσαι ἀποδείξεις ἐξεδόθησαν κατὰ τὸ 1879—1880, ἅπασαι σχεδὸν ἐξωφλήθησαν, ὡς ἐξάγετχι ἐκ τοῦ τρηθέντος ἐλέγχου (α).

Καὶ τὸ μέτρον τοῦτο, ἀνάγκη ἀπαραίτητος νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, διότι οὐ μόνον ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, ἀλλὰ καὶ εὐκολον καὶ ἀσφαλὲς εἶναι.

Μεταξὺ τῶν εἰσπραχθέντων ἐκ τακτικῶν συνδρομῶν ὑπάρχουσι καὶ ἐκ καθυστερουμένων παρελθουσῶν χρήσεων περὶ τὰς 1700 δραχ. κατὰ τὰς σημειώσεις, τὰς ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ συλλόγου ἐξαχθείσας ὑπὸ τοῦ ἀόκνου εἰδ. γραμματέως κ. Θεοδωροπούλου.

Ἡ μερὶς δὲ τῶν ἐν γένει ἐξόδων, δὲν εἶναι σχετικῶς βεβαρυμένη, εἰ καὶ

(α) Ἐκ μὲν τοῦ διπλοτύπου τῶν εἰσπράξεων τοῦ συλλόγου ἠκυρώθησαν ὡς μὴ ἐξωφληθεῖσαι αἱ ἐξῆς ἀποδείξεις.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 197 καὶ ἐκ δραχ. 4	Ἐκ δὲ τοῦ διπλοτύπου τοῦ περιοδικοῦ αἱ ἐπόμεναι· ἥτοι
» » » 232 » » » 6	Ἡ ὑπ' ἀριθ. 9 καὶ ἐκ δραχ. 40
» » » 284 » » » 8	» » » 14 » » » 40
» » » 332 » » » 9	» » » 48 καὶ 49 » » » 20
» » » 335 » » » 6	» » » 37 » » » 400
» » » 336 » » » 6	» » » 123 » » » 6
» » » 340 » » » 6	» » » 124 » » » 6
» » » 354 » » » 6	
» » » 360 » » » 3	
» » » 385 » » » 6	
» » » 394 » » » 3	
» » » 292 » » » 12	

ὑπεβλήθημεν εἰς οὐκ ὀλίγας ἐκτάκτους δαπάνας, καθ' ὅσον καὶ τὴν εὐθύνην ἀνελαγίσθημεν, καὶ τὸν προϋπολογισμὸν εἰς πᾶν βῆμα εἶχομεν ὑπ' ὄψιν, καὶ τὴν φειδῶ οὐδέποτε ἐλησμονήσαμεν, καὶ τὴν τοῦ χρήματος ἱερότητα ἀείποτε ἀρκούντως ἐξέτιμήσαμεν.

Καλὸν ὁμως ἤθελεν εἶσθαι, οἱ ἑταῖροι, οἵτινες κατὰ τὰς διακοπὰς διατρίβουσιν ἐνταῦθα, νὰ καταθέτωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ συλλόγου ὀλόκληρον τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν αὐτῶν, ἵνα μὴ δαπανῶνται τοσαῦτα ταχυδρομικὰ τέλη· ἐπωφελές ἐστὶ θὰ ἦτο, εἰ καὶ οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ διεβίβαζον ἑνὸς ἢ καὶ δύο ἐτῶν συνδρομὰς προκαταβολικῶς δι' ἀσφαλοῦς μέσου, ὡς τοῦτο ἔπραξαν τινὲς ἐξ αὐτῶν.

«Οἰκονομία μῆτηρ τοῦ πλούτου».

«Μικροὶ ρύακες ἀποτελοῦσι μεγάλους ποταμούς».

Κατὰ τὸ λήγον ἤδη συλλογικὸν ἔτος ἐφηρμόσθη ἐν ταῖς πληρωμαῖς καὶ ὁ περὶ χαρτοσήμου νόμος, ἵνα μὴ ὁ σύλλογος ὑποστῇ ἡμέραν τινὰ τὰς ἐκ τῆς παραλείψεως ταύτης συνεπειάς.

Κατὰ νεώτερον ὁμως νόμον, ἐπιψηφισθέντα ἐν τῇ τελευταίᾳ βουλευτικῇ περιόδῳ, ἀνάγκη νὰ προστίθεται καὶ ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν εἰσπράξεως δεκάλεπτον χαρτόσημον, ἐπιβαρύνον τὸν λαμβάνοντα· ἐννοεῖται δὲ, ὅτι ἡ τοιαύτη πρόσθετος δαπάνη πρέπει νὰ καταλογίζηται εἰς βᾶρος τῶν ταμείων, ἧτοι τοῦ συλλόγου, τοῦ περιοδικοῦ καὶ τοῦ μετοχικοῦ.

Καὶ τὸ τοιοῦτον ὑποβάλλομεν ὑπ' ὄψιν ὑμῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Οὕτως ἔχει ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ τε συλλόγου καὶ τοῦ περιοδικοῦ μέχρι τῆς 14ης ἰσταμένου μηνός.

Εἰ καὶ ἀναγνωρίζω, κύριοι συνάδελφοι, ὅτι ἀρκετὰ ἐκουράσθητε, ἐπικαλοῦμαι ὁμως καὶ αὐθις τὴν ἐπιεικῆ ὑμῶν ἀκρόασιν ἐπὶ τινῶν γενικῶν παρατηρήσεων, ἀφορωσῶν εἰς τε τὴν πρόοδον τοῦ συλλόγου καὶ τοῦ περιοδικοῦ.

Συναντώμενοι ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν τοιαύτῃ ὁμηγύρῃ, ἔχομεν καθήκον, νομίζω, πάντες, ὅπως ἐν κοινῇ συνεργασίᾳ ὑποδεικνύωμεν τὰ κατὰλληλα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ μέσα, διότι, ἂν τὸ ἐθνωφελές τοῦτο σωματεῖον φθάσῃ, ὡς πάντες διακαῶς ἐπιθυμοῦμεν, εἰς τέρμα αἴσιον, τὸ ἀποτέλεσμα βεβαίως θέλει ἐπιδράσει καὶ ἐπὶ τῆς τύχης τῶν συγκροτούτων αὐτὸ μελῶν.

Καὶ πρῶτον θὰ εἶπω ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ συλλόγου.

Ὁ εἰς τὸ ὄγδον ἢ μᾶλλον εἰς τὸ ἑννατον ἤδη ἔτος σὺν Θεῷ εἰσερχόμενος ἡμέτερος σύλλογος, ἀρξάμενος ἐκ τοῦ μηδενός, ἀπένειμε μόνον ξη-

ρούς τίτλους, χάρις ὅμως εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν μελῶν καὶ τινῶν φιλομούσων καὶ ἐλευθερίων ἀνδρῶν, προήχθη κατ' ὀλίγον, ἐφελκῶν ὁσημέραι τὸ ἐνδιαφέρον τῶν φίλων τῆς προόδου.

Ἄλλὰ κατ' ἀξίωμα ἀναντιρρήτον, ὅπως δραστικώτερον λειτουργῇ τὸ πνεῦμα, ἀπαιτεῖ οὐ μόνον σῶμα ὑγιές, ἀλλὰ καὶ ἀναλόγους ὑλικὰς δυνάμεις.

Δικαίως, κύριοι, πάντες σήμερον αἰτοῦσι πράγματα· ἀλλὰ ταῦτα ἐπιτυγχάνονται καὶ τῇ ἀρωγῇ τῶν ὑλικῶν, ὡς εἶπον, δυνάμεων. Ὁ ἡμέτερος σύλλογος βεβαίως εἶναι ἰσχνὸς ἔτι κατὰ τὴν ὕλην, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπεκτείνῃ ἐπωφελέστερον τὰς πνευματικὰς αὐτοῦ ἐργασίας.

Φρονῶ δὲ, ὅτι ὁ προορισμὸς τῶν συλλόγων ἐκείνων, αἵτινες κοινωφελῆ σκοπὸν ἐπιδιώκουσι δὲν εἶναι ἡ ἀπλῆ ἀνάγνωσις πραγματειῶν, ἡ ἡ ἄκαρπος καὶ φανατικὴ συζήτησις, ἡ ἡ ἐμπαθὴς ἐξέλεγχις τῶν ἔργων καὶ τέλος αἱ προσωπικότητες, ἀλλ' ἡ ἐπίτευξις γενικωτέρας ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς μορφώσεως καὶ ἀναπτύξεως.

Οἱ νεώτεροι στατιστικοὶ, κύριοι, παραβάλλουσι τὴν μονάδα πρὸς τὸ μηδὲν, τὸν δὲ διπλασιασμὸν αὐτῆς πρὸς πληθύν.

«Εἰς οὐδεὶς,
δύο πολλοί». (α)

Πράγματι ἐν πολλαῖς περιστάσεσιν ἡ πολυχειρία φέρει τὴν δύναμιν· ἠνωμένη δὲ καὶ βαίνουσα ἐπὶ τῶν ἰχνῶν τῆς ἠθικῆς, καθιστᾷ τὰς διαφόρους κοινωνικὰς τάξεις, ἀξίας πάντοτε κρείττονος μέλλοντος.

Τὸ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος «ἕκαστον ἔθνος εἶναι ἄξιον τῆς τύχης του» ἐφαρμόζεται εἰσέτι καὶ ἐπὶ τοῦ ἀτόμου καὶ ἐπὶ τῶν σωματείων ἐν γένει.

Ἡ ἐξεύρεσις δὲ τῶν ἀναγκαιούτων πόρων πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν, κρέμαται πρὸ πάντων ἐξ ἡμῶν αὐτῶν, κρέμαται ἐκ τῆς ἐπιμονῆς καὶ τῆς φιλοπατρίας τῶν ἀπανταχοῦ ἐλλήνων διδασκάλων.

Ἐὰν πάντες προέτρεπον δύο ἢ τρεῖς ἐκ τῶν συναδέλφων, ἵνα ἐγγραφῶσιν ἑταῖροι τοῦ συλλόγου, ἰδοὺ ἀμέσως ἠθελε τριπλασιασθῆ ἀνεπαίσθητως ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν· εἰ δὲ καὶ οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διδάσκαλοι ἔσπευδον νὰ καταταχθῶσιν, ὡς μέλη τοῦ συλλόγου, θὰ εἰσεπράττοντο

(α) Ἡ στατιστικὴ ἢ καταστατικὴ ἀκόμη λεγομένη, εἶναι εἶδος τι ἀριθμητικῆς καὶ λογιστικῆς τέχνης καὶ χρησιμεύει ὡς βοήθημα σπουδαῖον εἰς ἀπάσας σχεδὸν τὰς ἐπιστήμας.

κατ' ἔτος ἐκ τακτικῶν μόνον συνδρομῶν 25 χιλιάδες δραχμῶν κατ' ἐλάχιστον ὄρον.

Προικιζόμενος λοιπὸν καὶ ὁ σύλλογος ἡμῶν διὰ τοιούτων δυνάμεων, δύναται τότε διὰ τοῦ πνεύματος νὰ ἐνεργήσῃ εὐρύτερον.

Ἄλλὰ τὸ ζωτικὸν τοῦτο ζήτημα δὲν λύεται, δυστυχῶς, διὰ μακρῶν συζητήσεων καὶ ποικίλων ἐπιχειρημάτων, ἀλλὰ διὰ κοινῆς συμπράξεως καὶ λελογισμένης δραστηριότητος.

Μὴ νομίση τις, κύριοι, ὅτι πραγματευόμενος οὕτω διὰ μακρῶν τὸ περὶ ἐξευρέσεως πόρων ζήτημα, ἀποδίδω καὶ μεγίστην σημασίαν εἰς τὴν ὕλην, οὐχί· ἀλλὰ, διότι ἀπεδείχθη τρανῶς, ὅτι τὸ μόνον μέσον ἢ ὄργανον, δι' οὗ πραγματοποιοῦνται αἱ μὴ ὑπερφυσικαὶ ιδέαι, εἶναι τὸ χρήμα.

Λέγων δὲ ταῦτα δὲν ἐννοῶ καὶ νὰ καταστῇ ὁ σύλλογος ταμειουτήριο ἢ ἄλλο τι χρηματιστικὸν κατάστημα, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ πόρους ὅπως δῆποτε διαρκεῖς πρὸς ταχθεῖαν πραγμάτωσιν τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ αὐτοῦ σκοποῦ.

Ἄν εἶχε, κύριοι, ὁ σύλλογος πόρους ἐπαρκεῖς καὶ μονίμους, δὲν ἠδύνατο νὰ προῖχῃ καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν διδασκαλείου, ἀντὶ νὰ δωρήσῃ τῇ κυβερνήσει μόνον τὸ οἰκόπεδον; (α).

Δὲν ἠδύνατο νὰ πέμπῃ διὰ συναγωνισμοῦ ὑποτρόφους ἐν τῇ ἐσπερίᾳ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἢ καὶ ἐξ ἄλλων σπουδαστῶν καὶ λογίων;

Δὲν ἠδύνατο νὰ πέμπῃ βιβλία καὶ ὄργανα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν εἰς διάφορα ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πτωχὰ σχολεῖα;

Θὰ ἦτο δύσκολον νὰ ἐκδώσῃ μετὰ σχολίων διὰ διαγωνισμοῦ τοὺς ἑλληνας συγγραφεῖς ἢ καὶ ἄλλα νεώτερα παιδαγωγικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ ἐν γένει συγγράμματα δοκίμων συγγραφέων;

Δὲν ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ καὶ οὗτος εἰς τὴν σύστασιν σχολείων ἐν ὑποδοῦλοις μέρεσι;

Θὰ ἦτο δυσχερὲς νὰ συστήσῃ πρότυπον ἀστικὸν σχολεῖον ἐξαετοῦς μαθητείας κατὰ τὰ νεώτερα συστήματα, λαμβάνων οὕτω τὴν πρωτοβουλίαν;

Δὲν θὰ ἦτο εὐκόλον νὰ προστατεύῃ γενναϊότερον τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας ἑταίρους ὡς καὶ τὰς οἰκογενεῖας αὐτῶν;

Δὲν ἠδύνατο νὰ συγκροτήσῃ λαμπρὰν βιβλιοθήκην καὶ ἀντάξιον ἀναγνωστήριον;

(α) Τὰ δωρηθέν τῇ κυβερνήσει οἰκόπεδον, κεῖται πλησίον τῆς ἐκκλ. Ριζαρείου σχολῆς· ἡ σημερινή δ' αὐτοῦ ἀξία ἀνέρχεται κατ' ἐλάχιστον ὄρον εἰς δραχ. 50—60 χιλιάδ. (πρακτ. τοῦ ἔτους 1876 σελ. 7).

Θα ἦτο ἀκατόρθωτον νὰ ἔχη τυπογραφεῖον ἴδιον, ἐν ᾧ νὰ ἐκτυπῶται τὸ περιοδικὸν καὶ ἄλλα βιβλία;

Ὅντως πολλὰ καὶ διάφορα ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὁ σύλλογος, ἀλλ' ἤδη ἄς περιορισθῶμεν ἐν τῷ κύκλῳ ἡμῶν ἀναλόγως τῶν μέσων, ἅτινα δυνάμεθα νὰ διαθέτωμεν.

Ἀνάγκη, κύριοι, ἐπαισθητῆ κατέστη (ὡς τοῦτο καὶ πολλοὶ τῶν ἐντίμων ἐταίρων παρετήρησαν κατὰ τὰς τελευταίας εἰδικὰς συνελεύσεις), ἵνα ἡ γεν. συνέλευσις ἀποφασίσῃ καὶ περὶ ἐνοικιάσεως ἰδίου καταστήματος τοῦ συλλόγου, διότι καὶ διὰ τὸ διοικητικὸν συμβούλιον, καὶ διὰ τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ περιοδικοῦ, καὶ διὰ τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ μετοχικοῦ ταμείου, καὶ διὰ τὴν βιβλιοθήκην καὶ διὰ τὸ ἀναγνωστήριον καὶ τέλος διὰ τὰς συνεδριάσεις τῶν συνελεύσεων ἀπαιτοῦνται αἶθουσαι κατάλληλοι, καθ' ὅσον καὶ τὰ βιβλία τοῦ συλλόγου καὶ τὰ φυλλάδια τοῦ περιοδικοῦ εὑρίσκονται σήμερον ὡς ἐκθετα βρέφη ἐδριμμένα τῆδε κάκεισε.

Ἐνθυμοῦμαι, κύριοι, ὅτι τῆ ἐνεργείᾳ τοῦ διοικητ. συμβουλίου ἐχορηγήθη ἡμῖν ἀρμοδίως κατὰ τὸ 1876 τὸ παρακείμενον στενὸν δωμάτιον, ἐν τῷ Βαρβακείῳ Λυκείῳ, ὅπερ ἔκτοτε χρησιμεύει ὡς γραφεῖον τοῦ συλλόγου.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ ταμεῖον εὑρίσκετο τότε ἐν βρεφικῇ ἡλικίᾳ καὶ ἦτο ἀνάγκη νὰ ληφθῆ τοιαύτη φροντίς, ὅπως ἐπέλθῃ οἰκονομία τις εἰς τὰ ἔξοδα καὶ ἐπῆλθε τῷ ὄντι οἰκονομία ἐκ 3 χιλιάδων δραχμῶν περίπου (α).

Ἄλλ' ἤδη, ὅτε οἱ πόροι καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ συλλόγου ἐπολλαπλασιάσθησαν, εἶναι καιρός, ἐπαναλαμβάνω, νὰ ἐνοικιασθῆ ἀξιοπρεπές τι κατάστημα, διότι δὲν εἶναι ὀρθόν, νομίζω, ἄλλα σωματεία, μόλις χθές βλαστήσαντα νὰ διατηρῶσιν ἀξιόλογα καταστήματα, ὃ δὲ σύλλογος τῶν διδασκάλων νὰ ἦναι φερέοικος ἢ νὰ διατηρῆ ὡς γραφεῖον, δωμάτιον, ὅπερ ἐχρησίμευε πρότερον ὡς φυλακὴ τῶν μαθητῶν καὶ ἤδη ζητεῖται, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς γυμνασιαρχεῖον!

Ἴνα μὴ φανῆ δὲ εἰς τινὰς μεγίστη ἡ τοῦ ἐνοικίου δαπάνη, ἄς περιορισθῶμεν τοῦλάχιστον ἐπὶ τινὰ χρόνον εἰς οἰκονομικὴν τινὰ οἰκίαν καὶ τὰς συνεδριάσεις ἄς τελῶμεν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Βαρβακείου.

Καὶ ταῦτα μὲν ἔσον ἀφορᾷ τὸν σύλλογον, ὀλίγας δὲ τινὰς παρατηρήσεις ἔχω νὰ προσθέσω καὶ διὰ τὸ περιοδικὸν ὃ «Πλάτων».

Ἠκούσατε πρὸ ὀλίγου εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται οἰκονομικῶς τὸ ταμεῖον τοῦ περιοδικοῦ.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη, φρονῶ, ἵνα ὑποδείξω ὑμῖν τὴν χρησιμότητα ἐνός

(α) Ὅρα ἡμετέραν ταμ. λογοδοσίαν (Πράκτ. τοῦ ἔτους 1876 σελ. 18.).

ταιούτου πνευματικῶ ὀργάνου, δι' οὗ μεταδίδονται τοῖς ἀπανταχοῦ ἐταίροις καὶ λοιποῖς λογίοις διάφοροι σκέψεις ἐπὶ ζητημάτων ἀναγομένων εἰς τὴν καθ' ὅλου ἐκπαίδευσιν τοῦ ἔθνους· ἀλλ' ἵνα καταστῆ διαρκῆς ἡ ἔκδοσις τοῦ κοινωφελοῦς τούτου συγγράμματος, δεόν πρὸς τὰ μέσα νὰ εὑρεθῶσι καὶ ἐν ἔργοις πρόθυμοι συνεργάται.

Πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τοῦ σκοποῦ τούτου, παρίσταται ἀνάγκη πραγματικῆς καὶ γενικωτέρας, εἰ δυνατόν, ὑποστηρίξεως οὐ μόνον ἐκ μέρους τῶν μελῶν τοῦ συλλόγου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐναπομεινάντων μέχρι τοῦδε 274 τακτικῶν συνδρομητῶν αὐτοῦ· λέγω δὲ τακτικῶν, διότι εἶναι καὶ 77, οἵτινες λαμβάνουσι τὸ περιοδικὸν ἀντὶ δραχμῶν 6, ἅτε σπουδασταὶ ὄντες.

Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἰδίως ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἐν ταῖς ἡγεμονίαις, ἐν τῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἀλλαχοῦ, ἔνθα ὑπάρχει ἐν μέρει ἔλλειψις πνευματικῆς τροφῆς, συνδρομηταὶ τοῦ περιοδικοῦ εἶναι ὀλίγιστοι· δυστυχῶς ὅμως καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲν εὔρομεν τὴν ὁποίαν προσεδοκῶμεν ὑποστήριξιν ἐκ μέρους τῶν λογίων, ἵνα καλύψωμεν τὰς μεγάλας δαπάνας, καίπερ ἐνεργήσαντες δραστηρίως, ὅ,τι ἦτο δυνατόν.

Καὶ ἄλλοτε ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ ὁμιλήσω περὶ τοῦ περιοδικοῦ καὶ πάλιν ἐπιφυλάτσομαι, ὅπως ἐκθέσω ἐνώπιον ὑμῶν τὰς ταπεινάς μου σκέψεις, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ συζητήσωμεν τὸ ὑπὸ τοῦ διοικ. συμβουλίου ὑποβληθησόμενον νέον σχέδιον καταστατικοῦ τοῦ περιοδικοῦ καὶ οὕτω προλάβωμεν τὴν ἐν τῷ μέλλοντι διακοπὴν αὐτοῦ.

Βεβαίως πᾶν ἔργον ἐκ πρώτης ἀφετηρίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ᾖ τέλειον· καθ' ὅσον ἡ τελειοποίησις πάσης ἐπιχειρήσεως κατὰ μέγα μέρος ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τοῦ χρόνου. Καὶ αἰ ἐν τῇ ὕλῃ τοῦ περιοδικοῦ ἀπαντῶμεναι ἐλλείψεις τινές, διὰ τοῦ χρόνου καὶ τῆς συνετῆς διευθύνσεως δύνανται ν' ἀρθῶσιν.

Ἐσκεμμένως δὲ πρέπει νὰ μελετήσωμεν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο τοῦ περιοδικοῦ, διότι ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τῷ συλλόγῳ οὐ μικρὰν ὠφέλειαν, ἀφ' ἑτέρου ὅμως δύναται νὰ τῷ ἐπιφέρῃ, ὡς ἄλλη φαγέδαινα καὶ τὸν ἐξ ἀτροφίας θάνατον.

Ἴσως τὸ τελευταῖον τοῦτο, ὅπερ ἀπευχόμεθα, φανῆ εἰς τινὰς ἀπισιόδοξον ἢ ὑπερβολή, ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ δύναται νὰ ἐπαληθεύσῃ, διότι στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν, οἵτινες εἰς οὐδένα, ἀτυχῶς, χαρίζονται.

Φρονῶ, δ' ἔτι, ὅτι τότε προλαμβάνεται καὶ ἐπομένως θεραπεύεται τὸ κακόν, ὅπταν μετὰ παρρησίας ἐκφέρεται.

Κατὰ τὸ καταστατικὸν τοῦ συλλόγου (ἄρθρον 6), τὸ περιοδικὸν δεόν νὰ ἐκδίδηται δαπάνῃ τοῦ ταμείου αὐτοῦ τοῦ συλλόγου καὶ δίδηται δωρεὰν τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ, οὐδαμοῦ δ' ἀναφέρεται, ὅτι τὸ πνευματικόν

τοῦτο ὄργανον ἔσεται καὶ κερδοφόρον συγχρόνως ὥστε, ὡς παρατηρεῖτε, τρυφοδότης μήτηρ τοῦ περιοδικοῦ ἔστι καὶ ἔσεται αὐτὸ τὸ ταμεῖον τοῦ συλλόγου, ὅπερ, δυστυχῶς, δὲν ἀριθμῆι μυριάδας.

Ἄλλὰ καὶ πῶς θὰ δυνηθῇ τὸ ταμεῖον τοῦ συλλόγου νὰ συντελέσῃ ἐν τῷ μέλλοντι εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ, ἀφοῦ ἐκ τῶν ὀλίγων εἰσπράξεων αὐτοῦ θὰ δίδῃ τὸ μὲν ἥμισυ εἰς τὸ μετοχικὸν ταμεῖον, τὸ δ' ἕτερον θὰ χρησιμεύῃ πρὸς συντήρησίν του; (α).

Ἡ ἐκ δραχμῶν 10 συνδρομὴ εἰς τοιοῦτον φιλολογικὸν καὶ παιδαγωγικὸν σύγγραμμα, βεβαίως εἶναι ἐλαχίστη ὅταν μάλιστα ἀφαιρεθῶσι καὶ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη, ἅτινα ἐπιβαρύνουσι τὸ ταμεῖον τοῦ περιοδικοῦ, ἢ συνδρομὴ τότε καταντᾷ εἰς δραχμὰς 9 καὶ 40 ἢ 8 καὶ 80, ἐνῶ κατὰ τὸ βον ἄρθρον τοῦ καταστατικοῦ τοῦ συλλόγου ἔπρεπε νὰ ἦναι δωδεκάδραχμος.

Ἐάν, κύριοι, δὲν προσήρχητο, ὡς ἀρωγὸς ὁ φιλογενὴς καὶ ἐλευθέριος ἀνὴρ Χρηστάκης Ζωγράφος, ὁ μηδέποτε λησμονήσας τὸν ἑλληνισμὸν ὡς καὶ τὸν ἡμέτερον σύλλογον, ἵνα προσενέγκῃ γενναίαν εἰσφορὰν ἔάν ὁ ἐπίσης φιλόπατρις καὶ φιλόμουσος Ἀθανάσιος Χαδευτὸς (πενθερὸς τοῦ ἀντιπροέδρου τοῦ συλλόγου κ. Χαλκιοπούλου), δι' ἐτέρας οὐκ εὐκαταφρονήτου συνδρομῆς ἔάν δὲν ἐχορήγουν δωρεὰν διατριβὰς ἐταῖροι τινὲς καὶ ἄλλοι φιλόμουσοι (β) καὶ ἂν δὲν κατελιμπάνετο πρὸς ὄφελος τοῦ περιοδικοῦ ἢ ἐπιψηφισθεῖσα τριακοσιάδραχμος ἀμοιβὴ διὰ τὸν ταμίαν, πιστεύσατέ μοι, ὅτι θὰ εἴχομεν ἔλλειμμα πολὺ σπουδαῖον.

Τοιαῦται, κύριοι, αἱ παρατηρήσεις μου, ἃς ἐθεώρησα σκόπιμον νὰ ὑποβάλω ὑπ' ὄψιν ὑμῶν, διότι κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν ὁ ταμίας οἴουδ' ἕποτε σωματείου δὲν πρέπει ἐν τοιαύτῃ ἐπισήμῳ ἡμέρᾳ ν' ἀναγινώσκῃ ξηροῦς μόνον ἀριθμοὺς, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκθέτῃ συγχρόνως καὶ τὰς σκέψεις αὐτοῦ, ἃς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ταμείας του ἠδυνήθη ν' ἀντλήσῃ ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας.

(α) Ἀνάγκη νὰ γκεφθῇ ἡ συνέλευσις ὠρίμως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, διότι μετὰ λύπης προβλέπω ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαρκέσῃ ὁ σύλλογος εἰς τὰς διαφόρους ἀνάγκας αὐτοῦ.

Κατὰ τὸν ἐπιβληθησόμενον πρὸς ἐπιψηφίσιν προϋπολογισμὸν τῆς Η'. περιόδου (1880=1881), τὰ μὲν ἔσοδα ἀνέρχονται εἰς δρ. 4,500, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 3,030, ὥστε ἐκ τῶν προτέρων ἀποβαίνει δύσκολος ἢ μᾶλλον ἀδύνατος ἡ καταβολὴ τοῦ ἡμίσεως τῶν εἰσπράξεων εἰς τὸ μετοχ. ταμεῖον.

(β) Διατριβὰς δωρεὰν ἐχορήγησαν οἱ κ. κ. Κόντος, Περ. Γρηγοριάδης, Ν. Χαλκιοπούλου, Π. Παπαζαφειρόπουλος, Γρ. Ἀερικός, καὶ Ι. Σταματέλος, πρὸς οὓς προσήκει δίκαιος ἔπαινος. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἐχορήγησε δωρεὰν τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Φιλοσοφία τοῦ Λαοῦ» ὕλην καὶ ὁ ταμίας τοῦ συλλόγου.

Προβλέπων δὲ καὶ γνωστοποιῶν τὸ τυχὸν οἰκονομικὸν ναυάγιον, ὅπερ ἐν τῷ ἅμα δύναται ν' ἀφαιρέσῃ καὶ τίτλους καὶ ἀξιώματα, προλαμβάνει τῷ ὄντι καὶ τὸν ἐπαπειλοῦντα κίνδυνον τῆς διαλύσεως τοῦ σωματείου καὶ συνεπῶς τὴν ματαίωσιν τοῦ σκοποῦ, ὅνπερ αὐτὸ ἐπιδιώκει διὰ τῶν μελῶν του.

Ἐν τοιαύταις περιστάσεσι δεῖν νὰ ὤμεν προμηθεῖς καὶ οὐχὶ ἐπιμηθεῖς.

Σκεπτόμενοι δὲ καὶ ἐργαζόμενοι οὕτως οἱ διὰ τῆς ψήφου τῶν συναδέλφων αὐτῶν περιβληθέντες διάφορα ὀφίγια, νομίζω, ὅτι ἀποδεικνύουσι καὶ ἐμπράκτως, ὅτι δὲν ἀποδέχονται τοὺς τίτλους, ἵνα κορέσωσι τὴν φιλοδοξίαν ἢ τὴν φιλαρχίαν αὐτῶν, ἢ νὰ ἐπιδιώξωσιν ἀτομικὰ συμφέροντα, ἀλλ' ἵνα ἐργασθῶσιν ἐκ τῶν ἐνόντων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτοῖς λειτουργίας.

Καταλήγων τέλος, εὐχομαι ἀπὸ καρδίας, ὅπως ὁ διάδοχος ταμίας κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος εὐρεθῇ εἰς εὐαρεστοτέραν ἐμοῦ θέσιν καὶ παραστήσῃ ὑμῖν τοιοῦτον τὸ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ τε συλλόγου καὶ τοῦ περιοδικοῦ ἀποτέλεσμα, ὥστε εὐέλπιδες νὰ ἐξακολουθήσωμεν καὶ περαιτέρω τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα τῆς τε προόδου καὶ ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος τῆς μαθητιώσης νεολαίας, ὃν τοσοῦτον προθύμως ἀνέλαβεν ὁ ἡμέτερος πανελλήνιος σύλλογος. Γένοιτο!

Γ'. Γεν. συνέλευσις τῆς 17 Αὐγούστου 1880.

Ἦρα 10ῃ π. μ. ἀπαρτίας γενομένης ὁ κ. Πρόεδρος ἐκήρυξε τὴν ἑναρξιν τῆς συνεδριάσεως εἰπὼν ὅτι ἀντικείμενα αὐτῆς κατὰ τὰ προαγγελθέντα εἰσὶ α'.) ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας καὶ β'.) αἱ ἀρχαιρεσίαι πρὸς ἐκλογὴν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ ἀρξαμένου Η'. συλλογικοῦ ἔτους, μεθ' ὃ ὁ Εἰσηγητῆς τῆς Ἐπιτροπείας ἀνέγνω τὴν ἐκθεσιν ἔχουσαν ἐπὶ λέξει οὕτω :

«Κύριοι Συνάδελφοι,

Κατὰ τὴν προχθεσινὴν Γεν. συνέλευσιν διωρίσθημεν ὑφ' ὑμῶν ὅπως ἐξελέγξωμεν τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἡμετέρου συλλόγου· καίπερ δὲ βρα-